

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001633

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шарандін Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Sharandin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-9114-5365

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України"

Код за ЄДРПОУ: 20077720

Місцезнаходження: вул. Б. Хмельницького, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство енергетики України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13444

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.21, 10.21.51

Тема дисертації:

1. Фінансово-правовий статус політичних партій
2. Financial and Legal Status of Political Parties

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексне теоретичне обґрунтування та розробку практичних рекомендацій щодо вдосконалення фінансово-правового статусу політичних партій в Україні. Політичні партії розглядаються як фундаментальний та невід'ємний інститут сучасної демократичної правової держави. Виконуючи критично важливу функцію посередника між громадянським суспільством та державними органами влади, партії забезпечують стабільність політичної системи. Правовий статус політичних партій в Україні базується на спеціалізованому законодавстві, яке не лише визначає межі їх створення та діяльності, а й закладає основи для виконання обов'язків у межах політичного процесу. Особлива увага приділяється ідентифікаційним ознакам політичних партій, які дозволяють чітко відокремити їх від інших видів громадських об'єднань. До таких рис належать наявність офіційної програми та ідеологічного підґрунтя, чітка організаційна структура, фіксоване членство, а головне — специфічна мета, що полягає у здобутті та реалізації політичної влади через участь у виборчих процесах. Це визначає унікальне місце партій у системі інститутів громадянського суспільства як єдиних суб'єктів, здатних безпосередньо формувати органи державної влади. Механізми

функціонування партій охоплюють широкий спектр діяльності: від внутрішньої організації та виховання політичної культури до взаємодії на міжнародній арені. У сучасних українських реаліях, позначених умовами війни, ці механізми набувають стратегічного значення. Політичні партії стають інструментами національної консолідації та збереження стабільності, забезпечуючи єдність суспільства перед зовнішніми викликами, що підкреслює їхню роль не лише як електоральних машин, а як гарантів державної цілісності. Попри важливу місію, сучасний стан партійної системи в Україні демонструє низку системних проблем. Серед них виділяються слабка інституціоналізація, надмірна персоніфікація лідерських структур та дефіцит внутрішньопартійної демократії. Найбільш критичним викликом залишається фінансова залежність від олігархічних груп, що деформує політичну конкуренцію. Ці чинники створюють нагальну потребу в подальшому вдосконаленні правового регулювання для підвищення автономності та відповідальності партій. Історичний генезис правового регулювання партій в Україні відображає складний шлях трансформації від радянського монополізму до плюралізму. Процес еволюції розподілено на п'ять ключових етапів: від початкової легалізації у 1991 році та конституційного закріплення статусу партій до реформ після Революції Гідності. Сучасний етап, що триває з 2020 року, характеризується фокусом на адаптації до європейських стандартів, посиленні фінансової дисципліни та системній боротьбі з політичною корупцією для створення прозорого політичного середовища. Важливою складовою дослідження є теоретичне обґрунтування принципів фінансування політичних партій. Запропоновано виокремити чотири базові засади: законність, рівноправність, прозорість та незалежність. Принцип законності гарантує сувору регламентацію фінансових потоків, а рівноправність забезпечує всім зареєстрованим силам однакові можливості для залучення ресурсів. Ці принципи мають стати фундаментом для оновленого законодавства, що дозволить мінімізувати тіньові впливи на політику. Окремий акцент зроблено на принципах прозорості та незалежності, які є ключовими для демократичного розвитку. Прозорість вимагає відкритості всіх процедур використання коштів перед державою та громадянами через механізми фінансової звітності. Водночас незалежність партій від спонсорів та донорів розглядається як запорука того, що політична сила керуватиметься суспільними інтересами, а не приватними замовленнями фінансово-промислових груп. Для реалізації цих ідей пропонується закріпити дані принципи у профільному Законі України.

2. The dissertation provides a comprehensive theoretical substantiation and develops practical recommendations for improving the financial and legal status of political parties in Ukraine. Political parties are considered a fundamental and indispensable institution of a modern democratic state governed by the rule of law. By performing the critical function of an intermediary between civil society and state authorities, parties ensure the stability of the political system. Their legal status in Ukraine is based on specialized legislation that not only defines the boundaries of their creation and activity but also lays the foundation for the fulfillment of their duties within the political process. Particular attention is paid to the identifying features of political parties, which allow for a clear distinction between them and other types of public associations. These features include the presence of an official program and ideological basis, a clear organizational structure, fixed membership, and, most importantly, a specific goal consisting in the acquisition and exercise of political power through participation in electoral processes. This determines the unique place of parties in the system of civil society institutions as the only entities capable of directly forming state authorities. The mechanisms of party functioning encompass a wide range of activities: from internal organization and the cultivation of political culture to interaction in the international arena. In modern Ukrainian realities, marked by the conditions of war, these mechanisms acquire strategic importance. Political parties become instruments of national consolidation and preservation of stability, ensuring the unity of society in the face of external challenges, which emphasizes their role not only as electoral machines but as guarantors of state integrity. Despite their important mission, the current state of the party system in Ukraine demonstrates a number of systemic problems. Among them, weak institutionalization, excessive personification of leadership structures, and a deficit of intra-party democracy stand out. The most critical challenge remains financial dependence on oligarchic groups, which distorts political competition. These factors create an urgent need for further improvement of legal regulation to increase the autonomy and accountability of parties. The historical genesis of the legal regulation of parties in Ukraine reflects a complex path of

transformation from Soviet monopolism to pluralism. The evolution process is divided into five key stages: from the initial legalization in 1991 and the constitutional consolidation of the status of parties to the reforms following the Revolution of Dignity. The current stage, which has been ongoing since 2020, is characterized by a focus on adaptation to European standards, strengthening financial discipline, and a systemic fight against political corruption to create a transparent political environment. An important component of the study is the theoretical substantiation of the principles of financing political parties. It is proposed to distinguish four basic principles: legality, equality, transparency, and independence. The principle of legality guarantees strict regulation of financial flows, while equality ensures all registered forces have the same opportunities to attract resources. These principles should become the foundation for updated legislation, which will minimize shadow influences on politics. A separate emphasis is placed on the principles of transparency and independence, which are key to democratic development. Transparency requires the openness of all procedures for the use of funds before the state and citizens through financial reporting mechanisms. At the same time, the independence of parties from sponsors and donors is considered a guarantee that the political force will be guided by public interests rather than the private orders of financial and industrial groups. To implement these ideas, it is proposed to consolidate these principles in the specialized Law of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Шарандін О.О. Порівняльно-правові аспекти визначення фінансово-правового статусу політичних партій в Україні та закордонних державах (практика Польщі та Німеччини). Ірпінський юридичний часопис. 2024. № 4(17). С. 123-133. URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/302/313>.
- Шарандін О.О. Відповідальність політичних партій за фінансові правопорушення. Європейський правовий часопис. 2024. № 5. С. 99-105. URL: https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/5_15_00bd36f03f.pdf
- Шарандін О.О. Принципи фінансування політичних партій. Європейський правовий часопис. № 6,7. 2025. С. 100-108. https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/6_16_2b24430847.pdf.
- Шарандін О.О. Особливості нормативно-правового забезпечення фінансово-правового статусу політичних партій в Україні. Ірпінський юридичний часопис. 2025. № 1(118). С. 98-108. <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/324/334/>
- Шарандін О.О. Адміністративно-правові механізми державного контролю фінансування політичних партій в Україні. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали XI Міжнародної науково-практичної онлайн- конференції (м. Одеса, 24 жовтня 2024 р). Одеса : ОДУВС, 2024. С. 171-173. URL: https://drive.google.com/file/d/1JgifPiKNnRoEau6iO3FMotsQ_K6Pt8gw/view?usp=drive_link
- Шарандін О. О. Правове регулювання фінансового статусу політичних партій в Україні: детермінанти збалансування публічних та приватних інтересів. Фінансова політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки. Збалансування приватних прав та публічного інтересу в умовах воєнного стану: збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 3 квітня 2025). Ірпінь: Державний податковий університет, 2025. С. 397-401. https://dpu.edu.ua/images/2025/Photo_dlya_novyn_2025/Naukovi%20zahodi/06%20cerven%20Naukovi%20za

- Шарандін О.О. Правовий статус та інституційна сутність політичних партій в умовах воєнного стану. Захист прав людини в Україні в умовах воєнного стану: збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного круглого столу присвяченого 30-річчю Навчально-наукового інституту права (м. Ірпінь, 08 жовтня 2025 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. С. 316-318. PDF-формат; мережеве видання; інституційний депозитарій. <https://dpu.edu.ua/novyny-nni-prava/vyishov-druk-om-zbirnyk-tez-kruhloho-stolu-do-30-richchia-nnip>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мацелик Тетяна Олександрівна
2. Tetiana O. Matselyk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0354-4663

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвин Наталія Анатоліївна
2. Nataliia A. Lytvyn

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4199-1413

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковбас Ігор Васильович

2. Ihor V. Kovbas

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7039-1586

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глух Марина Василівна

2. Maryna V. Hlukh

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6107-5415

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гарбінська-Руденко Альона Валеріївна

2. Alona V. Harbinska-Rudenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0971-1234

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Новицька Наталія Борисівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Новицька Наталія Борисівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Грицюк Ігор Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна